MEMORANDUM

Nr: 2768

Van: Mr. C. L. W. FOCK

Aan: de Minister-President

Een kopie van bijgaande zeer geheime aantekening van Mr. Luns is vanmorgen bij U thuis bezorgd. De ministerraad heeft over deze kwestie gesproken en unaniem besloten U aan te bevelen een brief te schrijven aan Dr. Van Blankenstein in de zin, zoals in bijgaand concept is weergegeven.

Indien ik morgenochtend deze brief terug krijg, kan ik hem doen tikken, zodat U deze voor Uw vertrek kunt tekenen.

10 maart 1961
F/2

Kenmerk: AOK/AZ/KMP 2768.
© NA, AOK/AZ/KMP (1942-1979)3905
http://resources.huygens.knaw.nl/indonesischebetrekkingen1945-1969/Nederlands-indonesischeBetrekkingen1950-1963/Document/22659

No. 24/61

MEMORANDUM

FA 10018/19 7'49

Van: Mr. L. M. A. H. Luns

Aan:

ZEER GEHEIM

co Minister-President
Minister van Binnenlandse Zaken
Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken
T
Z (persoonlijk)

Nadat mij reeds geruime tijd geruchten hadden bereikt omtrent de door zekere Nederlanders ontwikkelde activiteit, strekkende tot het vinden van een formule waardoor Indonesië in het bezit zou worden gesteld van Nederlands-Nieuw-Guinea, blijkt mij thans, dat ook leden van het Parlement zijn ingeschakeld en ik acht het nodig e.e.a. vast te leggen.

De groep, die terzake activiteit ontwikkelt, bestaat o.m. uit enkele leden van het oud-Indische bedrijfsleven, een der directeur van de KLM, de heer van Konijnenburg, Dr Paul Rijkens, de bejaarde journalist van Blankenstein en de sinds jaren als Indonesisch agent bekend staande journalist Oltmans. Via Dr van Blankenstein zijn contacten gelegd met de Indonesische Ambassadeur in Bonn, de heer Zain, en de Permanent Vertegenwoordiger van Indonesië in New York terwijl ook andere Indonesiërs in de zaak zijn gekend. De bedoeling zou zijn Soekarno te bewegen (!) Nederlands-Nieuw-Guinea op voor Nederland niet te kwetsende wijze te willen overnemen, waarbij men denkt aan een formule, die aan Nederland de taak zou overlaten de Papoea-bevolking rijp te maken voor spoedige aansluiting aan Indonesië. Daartegenover zou dan in het uitzicht worden gesteld een verbetering van de betrekkingen tussen de twee landen.

Dr Hirschfeld heeft mij bevestigd, dat hem van de zijde van de heer Rijkens was gevraagd eventueel als onderhandelaar naar Djakarta te willen gaan. De heer Hirschfeld had geantwoord de plannen geheel onuitvoerbaar te

-achten-

achten en bepaaldelijk niet voor een dergelijke missie in aanmerking te willen worden gebracht. Hij vertelde mij voorts op 8 dezer dat een Indonesiër, die zich een afgezant van Generaal Nasoetion noemt, zich sinds enige weken in Nederland bevindt en druk overleg pleegt met bovengenoemde Nederlanders. Hij had drie maal gevraagd door Dr Hirschfeld te worden ontvangen, doch deze had steeds laten weten niet thuis te zijn. Thans bevindt genoemde Indonesiër zich in Londen, naar zijn zeggen voor nader overleg.

Op 9 dezer deelde de liberale senator de heer van Riel aan de Staatssecretaris en mijzelf mede te zijn benaderd door Dr van Blankenstein, die hem over e.e.a. had ingelicht en daaraan had toegevoegd, dat de Minister-President geheel op de hoogte was van de ontwikkelde activiteiten. De heer van Riel voegde hieraan toe, dat daarbij duidelijk was gesuggereerd, dat de gehele zaak de instemming van de Minister-President had. De heer van Blankenstein had gevraagd aan de heer van Riel om zijnerzijds de plannen bij de Regering nog te ondersteunen. Nog was verzekerd dat de heer Hirschfeld wel bereid zou zijn naar Bonn of naar Londen te reizen teneinde als tussenpersoon te fungeren. De heer van Riel had zich bepaald met te zeggen, dat hij de Minister van Buitenlandse Zaken zou inlichten. Hij overhandigde aan Dr van Houten de copie van de brieven, geschreven door de heer van Blankenstein en ontvangen van Oltmans.

De Staatssecretaris en ik hebben met klem tegengesproken, dat de Minister-President akkoord zou zijn met de hierboven geschetste activiteiten. Ik heb verklaard dat Prof. de Quay na het schrijven van de heer van Blankenstein aan de Permanent Vertegenwoordiger van

-Indonesië-

MEMORANDUM

Van: Mr. J. M. A. H. Luns

Aan:

Indonesië in New York copie daarvan had gekregen, doch op geen ênkele wijze instemming had betuigd met de inhoud. Voor wat de fond van de zaak betreft, hebben wij verklaard dat de sinds 1949 gevoerde Regeringspolitiek, alsmede de principiële instelling van de Nederlandse Regering tegenover de bewoners van Nederlands-Nieuw-Guinea uitsluiten dat thans het gebied aan Indonesië wordt overgedragen. Voorts dat, gezien de persoon van Soekarno en diens pathologische haat tegenover Nederland, het volkomen illusoir is te denken dat ook deze laatste concessie op enigerlei wijze zou leiden tot een definitieve verbetering van de betrekkingen tussen Nederland en Indonesië. Senator van Riel was het geheel eens met onze reactie en zou thans aan de heer van Blankenstein doen weten, dat hij mij had gesproken en dat er voor de Regering geen aanleiding is terzake een initiatief te nemen.

Den Haag, 10 maart 1961

Maart 19

PERSOONLIJK

2771

Z.E. Mr. J.M.A.H. Luns

Naar aanleiding van het vrijdag in de ministerraad besprokene, stuurde de Minister-President op diezelfde dag, na met U te hebben getelefoneerd, een met de hand geschreven brief aan Dr. Van Blankenstein te Wassenaar. Wat de inhoud betreft moge verwezen worden naar bijgaand afschrift.

13 maart 1961
F/10
1 bijlage

Haag 10-3-61

Hooggeachte Heer van Blankenstein

Eind Januari deed U mij een afschrift toekomen van Uw brief aan de Heer Soebardjo, waarmit U kennis nam van Uw pogingen om enerzijds Nederlands Nieuw Guinea binnen enkele jaren aan Indonesië te doen overdragen, anderzijds de doelstelling van de politiek der Nederlandsche regering, t.w. de verwezenlijking van het zelfbeschikkingsrecht van Nederl. Nieuw Guinea te doen aanvaarden.

Ik achtte deze twee doelstellingen onverenigbaar, zodat ik van de activiteiten geen resultaat verwachtte.

Nu vernam ik, dat U in de veronderstelling leeft, dat de door U ondernomen activiteiten mijn volle instemming zouden hebben. Ik meend dit met klem tegen te spreken. Elke oplossing van het conflict tussen Nederland en Indonesië, welke het werkelijke zelfbeschikkingsrecht van de bevolking van N.G. niet volledig waarborgt is voor mij geheel onaanvaardbaar.

Ik hoop, dat U mijn deze hiervoor wel zekere zult willen houden, en verblijf intussen met de meeste hoogachting

B.

Dr. M. van Blankenstein
Kanaal Haven 3.
Wassenaar